

WAGNERIANA CATALANA Nº 31 ANY 2009

TEMA 3.3: DER FLIEGENDE HÖLLANDER

TÍTOL: **LA VERSIÓ EXTRA-WAGNERIANA DEL “VAIXELL FANTASMA”**

AUTOR: *Ramon Bau*

Tot wagnerià coneix la bonica llegenda del “Holandès Errant”, gràcies a l’obra de Wagner. Però en canvi és ben poc conegut el destí que va tenir aquesta obra en una primera versió que va haver de vendre a París.

El 1838 Wagner llegeix en el Volum I de “Extractes de les memòries del Senyor de Schnabelewopski” i “Der Salon” de Heindrich Heine, i d’aquestes lectures treu el coneixement de la bella llegenda d’un vaixell maleït, que en realitat ja tenia antecedents, doncs el 1790 un poema de Coleridge “The rime of the ancient Mariner” tractava el mateix tema.

Wagner acaba de publicar el Rienzi, però la seva singladura vers la “Gran Òpera” espectacular ja s’ha acabat i està convençut de la necessitat d’aprofundir en els personatges, tractar temes humans, però aquest procés encara no s’ha consolidat totalment, doncs fins el 1848 no entrarà en el període de “conscienciació” profunda de la seva obra.

Després d’aquesta primera etapa des del 1833 fins el 1839, en què havia estat director d’orquestra en diversos teatres de províncies (Würzburg, Magdeeburg, Koeningsberg, Riga), es troba en aquesta última ciutat totalment arruïnat, té d’embarcar de nit i sense passar per la duana en el vaixell “Thetys” des de Riga amb rumb a Londres el juliol del 1839. Durant aquesta travessa, accidentada per una enorme tempesta, ha de recalar en el port noruec de Sandwike, i en tot aquest periple els mariners li confirmen el coneixement d’aquesta llegenda del Vaixell Fantasma, i de segur que escolta cants mariners que després recollirà en la seva obra.

De Londres marxa a París on té una entrevista amb Heine, el qual li dóna permís per utilitzar la seva obra.

Wagner roman a París des de setembre del 1839 fins abril del 1841. La misèria fa que aquests tres anys es converteixin en una eternitat; l'angoixa de les nits pertorbava el seu són, i la gana va ser sovint l'únic comensal de la jove parella. Inclús va tenir d'empenyorar els anells de casament.

Llavors escriu un esbós del llibret de "El Vaixell Fantasma" i composa la Balada de Senta, el cant dels mariners noruecs i el cant de la tripulació d'Espectres (en un Annex al final d'aquest article reproduïm el text de l'esbós de Wagner en prosa, del que van sortir tant "El Vaixell Fantasma" com "L'Holandès Errant") L'obra anava dirigida a l'Òpera de París, però aquesta institució tan sols accepta comprar l'esbós del llibret. Ja té compromesos 5 anys de temporada i l'interessa el llibret per tal de donar-lo a Paul Foucher (que era cunyat de Victor Hugo) per acabar-lo i al músic Philippe Dietch per a la música. Aquesta obra es representarà una dotzena de vegades i caurà en l'oblit. Wagner es va resistir de vendre l'esbós del seu "Vaixell Fantasma" perquè l'havia escrit pensant que seria la seva entrada triomfal a París, però els 500 francs que li van donar li eren absolutament necessaris, ja que van permetre que sortís de la misèria total, llogar un piano i plantejar-se marxar de París.

Immediatament, Wagner comença a escriure el seu nou llibret que titularà "Holandès Errant" i també la música, estrenat l'obra a Munic el 3 de Gener del 1843 amb un èxit mitjà, que li servirà, però, per a donar-se a conèixer i ser elegit com Kapelmeister de la Cort Reial de Saxònia.

"És amb L'Holandès Errant que comença la meua carrera de poeta i acaba la de llibretista d'òpera", va dir el mestre.

Seguim, però, el camí de l'esbós de Wagner entregat a Foucher, que era sens dubte un bon literat.

El seu llibret, amb una música de Dietch que no s'ha conservat en cap gravació que coneixem, es va presentar com "El Vaixell Fantasma" a París el 9 de novembre del 1942 en el Teatre de l'Acadèmia Reial de Música.

Els personatges de l'obra tenen una presentació paral·lela a l'obra wagneriana, però amb significatives diferències, pel que podem dir que tan sols alguns personatges tenen una similitud realment clara.

Troil: Capità del Vaixell Fantasma, paral·lel a l'Holandès de l'obra wagneriana.

Magnus: Jove de les illes Shetland, que ve a ser l'Erik wagnerià però amb una psicologia molt distinta.

Barlow: Ric comerciant de les Shetland, realment similar al Daland wagnerià.

Eric: Jove mariner i ajudant de Barlow, que ve a ser el paper de la donzella de Senta, Mary.

Scriften: Pilot del Vaixell Fantasma, que no té paral·lel amb Wagner, essent el seu paper realment innovador.

Minna: Filla de Barlow, sens dubte la Senta wagneriana.

L'acció succeeix a les illes Shetland, antiga Thule, a les illes Orcades, al nord d'Escòcia, en lloc de passar a la Noruega wagneriana.

I és així perquè en el relat inicial "Extractes de les memòries del Senyor de Schnabelewopski" el succés té lloc també a Escòcia.

Seguirem primer, superficialment, l'argument d'aquesta obra, per arribar a comprendre després les seves diferències psicològiques, què és realment valuosa en el seu llibret, doncs inclús en alguns aspectes millora la versió wagneriana, però que no ha passat a la posteritat, perquè la seva música no estaria, evidentment, a l'altura de la de Wagner.

PRIMER ACTE

PRIMER QUADRE - ESCENA I

A la Sala a la casa de Barlow, Eric, Minna, cor d'habitants. Una vetllada per acompanyar Minna, doncs el seu pare està embarcat des de fa 3 mesos sense tenir-ne notícies. Hi ha tempesta al mar.

Eric demana a Minna que li canti una balada lúgubre, que li ha sentit cantar algunes vegades... sobre Troil, el pirata de llegenda.

La balada de Minna és bàsicament força similar a la Balada de Senta:

De Satan és un regne en moviment

per sempre llançat a la mar.

Vegeu-lo, és el Vaixell Fantasma

navegant per la immensitat.

Hi ha un Cap que el mateix Déu guarda per a ell, i Troil va jurar, blasfemant, creuar-lo, i fins i tot va demanar ajut a l'infern per a aconseguir-ho. Després

d'aquest dia, està condemnat i demana perdó i redempció en va. La redempció tan sols l'assolirà si aconseguix que una dona s'uneixi a ell i li sigui fidel fins la mort. Per això cada 7 anys baixa a terra a buscar en và aquesta companya.

“Però cap dona té aquesta ànima compassiva, ni és fidel fins la mort”

ESCENA II

Entra Magnus en escena, ha escoltat la Balada i canta una última estrofa que mancava:

*Contra aquest home
i la seva infernal obra
el seu pilot es revoltà,
després d'una fatal lluita
Troil el va tirar a les ones..
Però en la seva mà el senyal acusador
sens tancar-se roman sempre
el braç ferit mai cicatritza
el cor culpable mai no tindrà pau.*

Es tracta de Scriften, un personatge totalment nou, que lluità contra Troil i va ser vençut, però va aconseguir ferir-lo en una mà, ferida que no pot curar.

Després, Magnus confessa que és fill d'aquest Pilot rebel que Troil va derrotar, qui va marxar essent ell un nadó i mai va tornar... però ha tingut una revelació que li ha mostrat el seu destí.

Així s'acaba la vetllada. Tots marxen, excepte Magnus.

ESCENA III

Resten, doncs, Magnus i Minna sols. Aquest declara el seu amor a Minna en un duo on parlen dels jocs infantils junts i de la seva comuna estimació, i finalment Minna li diu que si el seu pare dóna l'autorització, està disposada a casar-se amb ell.

El següent duo ens mostra que Minna sembla dirigir-se més a la figura de Troil que a la de Magnus, qui en canvi, està feliç de l'acceptació de matrimoni de Minna.

Però en realitat Minna ha cantat *“Tinguem pietat del seu llarg sofriment...”* ja que el seu pensament segueix al pobre capità Troil condemnat a l'eternitat a la mar.

ESCENA IV

És de nit, hi ha tempesta, Minna està sola. Canta tristament la sort de Troil, i demana a Déu clemència pel pecador... Durant l'oració la tempesta es calma i va sortint el Sol.

ESCENA V

Minna i Eric: Eric entra avisant a Minna de què el seu pare Barlow ha arribat i es troba a la vora del mar; el seu vaixell s'ha enfonsat, però va ser rescatat per un altre vaixell suec que l'ha conduït a casa. Minna canta una acció de gràcies a Déu per aquesta salvació.

SEGON QUADRE: ESCENA I

L'escena mostra el poble de Shetland, amb la casa de Barlow. Els habitants i després Minna i Barlow.

Barlow explica que ha estat salvat per un capità anomenat Waldemar, d'un vaixell suec. Tots estan molt agraïts a aquest capità salvador.

El capità Waldemar ha vist el retrat de Minna que duia Barlow al coll, i s'hi ha enamorat, demanant-la com a esposa. Barlow, agraït pel salvament ha accedit... doncs Waldemar sembla molt ric i generós... tot i reconeixent que el seu aspecte és molt tètric... *“Però un gendre opulent, m'agrada, sigui home o dimoni”*.

Minna indica que Magnus l'estima, però per a Barlow, Magnus és tan sols un mariner pobre.

El cant de Barlow se centra en ducats i escuts d'or que seran molt ben rebuts a casa seva *“Viva l'infern si em porta opulència i felicitat”*.

ESCENA II

Eric, Scriften, els habitants de Shetland i la tripulació del vaixell suec. Beuen junts i s'ofereixen mútuament el vi propi. Després es reten a cantar.

Primer canten els de Shetland i després els suecs, cançons de tempesta i de combat. Però el cant dels suecs és sinistre i preocupant, espantant als habitants del poble.

ESCENA III

Després dels cants dels mariners, entra Troil (què és el capità Waldemar), demana silenci i envia la seva tripulació al vaixell suec. També es retiren els de Shetland.

ESCENA IV

Troil i Minna. Minna pensa rebutjar la mà de Troil, perquè ja té donada promesa de matrimoni a Magnus. Però el cant de Troil l'atrau, doncs aquest reclama l'Àngel i la Verge que el poden salvar. Minna lluita amb ella mateixa, però se sent atreta pel cant trist i dolorós del capità...

*“En el seu amor, en el seu sofriment,
quan m'allarga la seva mà.
Permetrà Déu que l'esperança
existeixi encara pel seu destí?”*

ESCENA V

Entren Barlow i Magnus. Quan veuen a Troil i Minna junts i torbats, Barlow compren que Minna accepta a Troil. Magnus s'enfonsa.

Minna accedeix a casar-se amb Troil davant la completa desesperació de Magnus. Tots canten alhora, cadascú segons la seva preocupació:

- Troil demana pietat i clemència a Déu, que per fi trobi l'amor i l'esperança.

- Minna:

*“Perdona'm, Déu clement.
El meu dèbil cor cedeix a l'amor.
És la teva veu, és una bogeria!...
la que parla avui en el meu cor?”*

- Magnus canta el seu dolor i la fi del seu desig de viure. Prendrà la decisió de fer-se monjo.

- Barlow tan sols pensa en l'esperança de riqueses.

Finalment tots els habitants canten alegres per la futura festa de bodes a la que se'ls invita.

SEGON ACTE

Un monestir sobre un penya-segat, un cel nebulós i obscur.

ESCENA I

Un cor de monjos canta la recepció d'un nou monjo, què és Magnus. És rebut pel Prior i entra a la comunitat.

ESCENA II

Entra Troil a escena i canta una ària d'esperança i de dolor... que al final té una declaració molt important:

*“Però d'on ve aquesta nova pietat
que per Minna parla al meu dèbil cor?”*

Troil sent per primera vegada pietat de la dona que ha de sacrificar-se per poder salvar-lo. Aquesta serà una característica molt important d'aquesta obra, que per la meua forma de veure supera el tractament que dona Wagner al personatge de “L'Holandès”, com ja veurem.

ESCENA III

Arriba Minna i troba a Magnus en el convent. Magnus li recorda que va tenir una visió del seu pare, indicant-li que el capità maleït té una ferida sagnant a la mà efectuada en la lluita que va tenir contra ell. I li va demanar que servís a Déu fins acomplir “un terrible deure”.

Ara, ha estat designat per casar a Minna i el capità Waldemar, i ho farà sens dubtar-ho si el capità és digne d'ella.

Quan parlem de Troil, s'ha d'aclarir que per a tots encara és el capità Waldemar, doncs encara no s'ha identificat com Troil, el capità maleït.

ESCENA IV

Magnus, Troil i Minna. Troil arriba i demana parlar en solitari amb Minna abans de casar-se.

ESCENA V

El diàleg d'aquesta escena és molt important, doncs difereix molt en la seva essència, del llibret wagnerià:

MINNA

Quin secret queda per desvetllar en aquest dia?

TROIL

Una sola paraula... Adéu!

MINNA

I la nostra boda?

TROIL

Impossible!

MINNA

D'on surt aquest deliri?

TROIL

No em preguntis, tan sols responc davant Déu

MINNA

El meu pare té la teva paraula en aquest moment suprem. Tot un poble d'amics ja està invitat... Per què, doncs, em traeixes?

TROIL

Jo t'estimo

MINNA

I així i tot fuges de mi?

TROIL

Si, doncs tinc pietat de tu

MINNA

Tracto de comprendre't.

Quina estranya llei

s'atreveix a prendre'm el teu amor i la teva fe?

TROIL

Tan sols l'infern pot comprendre

el rigor de la llei

que m'obliga a anar contra

el meu jurament i la meva fe!

MINNA

Però, qui ets tu, doncs?

TROIL

Deixa per a mi aquest secret.

Desgraciat l'imprudent que gosi endevinar-lo!

MINNA

Ah!, no m'estimes

TROIL

Pel cel i per la terra!

Minna acusa a Troil quan ell vol salvar-la.

(Aquí ja fa servir el seu nom verdader, no el de Waldemar, descobrint per tant, la seva identitat real a Minna)

MINNA

Troil!... tu, el joguet d'implacables tempestes!

TROIL

Sí!, el maleït a qui Déu va llençar eternament a les ones escumoses. Aquest sóc jo

MINNA

Tu!!!

TROIL

Jo!... Ho comprens ara?

Després d'això Minna es reafirma en la voluntat de salvar-lo inclús morint. Ambdós canten el seu dolor. En aquest cant Troil es reafirma en la seva compassió per Minna:

“Deixa'm, pobra dona.

Si l'infern em reclama

que l'infern no assoleixi la teva ànima

Els meus turments, el meu dolor

Que el cel em castigui

però al menys, que no el dobli

amb el teu suplici

L'eternitat sols per mi.”

Minna es desespera... *“Pregant a Déu per tu, tan sols espero el meu últim dia”.*

Troil compren finalment l'ànima generosa de Minna... i sembla acceptar la unió.

ESCENA VI

Hi són tots. Magnus va a celebrar la unió, però quan posa l'anell a Troil veu la ferida a la mà i comprèn que el capità Waldemar és Troil, el maleït, l'assassí del seu pare.

Tot el poble i Magnus el maleeixen, i li ordenen tornar a la seva condemna eterna.

Minna tracta de subjectar a Troil, que comprèn la impossibilitat de la seva situació i crida a Minna:

“Adéu, me'n vaig!”

El diàleg final és interessant:

MINNA

Para't, desgraciat, de la teva pròpia demència, et salvaré, malgrat tothom.

MAGNUS

Malgrat a Déu! Doncs jo sóc la justícia.

MINNA

I jo sóc la clemència Jo compliré per a ell el meu noble vot.(...)

Si és precís, Troil, per vèncer l'anatema

fins la mort seguir la teva sort,

Sigui's, doncs, salvat, Troil, jo t'estimo

i t'estimaré fins la mort.

Minna es llença junt a Troil al penya-segat, el Vaixell Fantasma s'enfonsa i el temps s'aclareix en una apoteosi de llum. Minna porta a Troil als peus de Déu després d'haver-lo redimit.

FI DE L'OBRA

La qualitat del llibret de Foucher és correcta, però utilitza trucs teatrals que compliquen el drama artificialment.

La inclusió forçada, i que no es troba en l'esbós de Wagner, és de les més clàssiques situacions convencionals de les òperes melodramàtiques, com missatges als vius per mitjà de fantasmes que se'ls apareixen, l'entrada a un convent de l'amant desenganyat (Erik en Wagner) que immediatament se li encarrega de celebrar el matrimoni de Minna i Troil (Senta i l'Holandès en Wagner), en fi, absurds per a farcir melodramàticament l'acció.

Foucher fa que Minna (Senta) reveli tota la història, drama i possibilitat de redempció de l'Holandès al començament de l'obra. Wagner, en canvi, manté la tensió dramàtica i va revelant el tema en tres parts: primer per monòleg de l'Holandès al començament de l'Acte I. Segon per la Balada de Senta en l'Acte II. I per fi, novament l'Holandès en l'Acte III. Crea d'aquesta manera un "crescendo" dramàtic continu.

Foucher es preocupa més de l'acció que no pas de desenvolupar la psicologia dels personatges d'una forma més intensa.

Si analitzem les principals diferències, podem ressaltar les següents:

- La maledicció sobre Troil i l'Holandès és molt similar, i ambdós no creuen possible la fidelitat d'una dona fins la mort per redimir-los.

Així, l'Holandès també declararà:

*“Vols dir-me avui, oh àngel de la glòria,
que el bon camí em vares ensenyar:
d'un malhaurat volgueres tu burlar-te
quan redempció li vas un jorn predir?
Fuig ma esperança, vana és ma il.lusió!
Fidelitat eterna no existeix!”*

- El personatge de Barlow és encara molt més roí i miserable que el Daland wagnerià. Doncs Daland, encara que desitja les riqueses de l'Holandès, no deixa de pensar en la seva filla.

Quan dona la mà de la seva filla a l'Holandès diu:

*“Paraula et dono ja!
M'atrau ta sort; tan generós com ets
vol dir que tens bon cor i gran esp'rit.
Un gendre així jo vull ; si fossin menys
els teus tresors, tampoc voldria'n d'altre.”*

La noblesa i comportament de l'Holandès el convenç, no solament la seva riquesa, mentre que Barlow només pensa en els diners, tot i sospitant en ell un aspecte sinistre i diabòlic.

- El personatge de Magnus –segons la meua forma de veure– està més ben dibuixat psicològicament que l'Erik wagnerià. Per començar, Minna es compromet amb Magnus abans de conèixer a Troil, però quan el seu pare li presenta el compromís amb Waldemar, Minna és conscient d'això i tracta de solucionar-ho. Magnus compren perfectament l'amor sorgit entre Minna i Waldemar, no hi ha aquí aquest “fals engany” que creu veure l'Holandès quan Erik li recorda a Senta una llunyana i juvenil promesa d'amor.

En l'Erik wagnerià, si llegim el text, veurem que allò que l'Holandès considera una “infidelitat” no és més que un equívoc.

SENTA

Com? Ésser teva sempre t'he promès?

ERIK

Senta, oh Senta! pots negar?

¿Com no recordes ara aquell dia

*que em vas cridar fent-me baixà' a la vall
quan vora els cims les flors per tu collia
amb il.lusió i oblit de mi mateix?
¿No tens present quan dalt d'aquelles roques
veiérem que el teu pare eixí del port?
Marxava lluny amb la nau de blanques veles
havent-me dit que et confiava a mi.
Quan els teus braços en mon coll sentí,
no em vas parlar d'amor un altre cop?
Quan amb les mans la meva estrènyer vas,
no em juraves per sempre ser fidel?*

Evidentment donar-se la mà no és una gran mostra d'haver-se compromès, i a més a més és quelcom anterior al coneixement de l'Holandès.

Magnus reacciona d'una forma molt noble i humana, acceptant la decisió de Minna, encara que el porti a la desesperació i a entrar a un convent. Inclús accepta celebrar la boda d'ambdós amb una mostra d'amor i acceptació de la decisió de Minna.

- El personatge de Scriften és en canvi nou però un tant artificial. Afegir aquest tipus de situació mig màgica no ajuda a l'obra dramàtica.

És veritat que en el text wagnerià també Erik té un "somni" premonitori de la mort de Senta per a salvar a l'Holandès, però en el personatge de Scriften aquestes premonicions s'amunteguen amb ferides màgiques bastant absurdes. Tot aquest personatge tan sols serveix per què el capità Waldemar quedi descobert com a Troil, per la ferida... cosa que no requeriria l'embolic que suposa aquest personatge.

- Però, sens dubte, la més gran novetat, i en aquest cas sí que hi ha una superioritat de sensibilitat, està en la PIETAT que Troil sent per Minna. "Compassió pel Compassiu" podríem dir-ho.

En l'Holandès, aquest tema és més complex... l'Holandès creu que Senta no ha estat fidel a Erik i per tant, tampoc ho serà amb ell, per això prefereix marxar. Però si Senta no hagués tingut aquella conversa amb Erik, hagués acceptat el sacrifici de Senta. No es compadeix de la sort que Senta tindria si es casés

amb ell, en canvi Troil arriba fins i tot a renunciar a la seva Redempció per amor i compassió per Minna, sentiment que és d'una profunda noblesa i que mereix ser examinat una mica més a fons.

De totes les obres de Wagner on hi ha una Redempció per amor, tan sols en Tannhäuser i en l'Holandès la dona mor per tal de redimir al pecador o maleït. Tot i que Brunilda també se sotmet a un greu perill per tractar de salvar a Sigmund/Siglinde.

Però ni en el cas de Brunilda ni en el d'Elisabeth hi ha una petició per part de Sigmund o Tannhäuser de sotmetre's a la mort o al càstig per a poder ser redimit.

A Tristany i Isolda, ambdós busquen la mort, i de certa manera Isolda l'imposa a Tristany quan li dóna el beuratge en el primer acte. Però no ho fa per a "ser redimida" sinó com a "pagament" per haver-la traït i portar-la davant Marke, també per haver matat al seu promès a Irlanda i per apagar l'amor que, malgrat tot això, sent per Tristany.

Això diu Isolda quan prepara el beuratge de mort per ambdós:

*"Els seus consells
recordo bé
i sé preuar
les seves arts.
Venja la traïció,
pau dóna al cor que plora.
La caixa porta aquí."*

I al final, quan li entrega la poció a Tristany:

*"Prop la fi!
Tristan, la pau desitjo.
no vols abans res dir-me?"*

Així doncs, en cap altre cas es dóna que un personatge demani a l'altre el sacrifici de la seva vida per redimir el seu propi pecat o culpa, tan sols en l'Holandès.

L'actitud de l'Holandès és bastant egoïsta, tan sols pensa en la seva redempció, sense calcular ni meditar sobre el cost que això significa pel redemptor.

I és evident que és molt més bella i apta d'un cor noble la conducta de Troil de pensar en el drama de la dona que estima i l'estima, en rebutjar la salvació pròpia a costa del sacrifici de la dona estimada i noble i sentir aquesta pietat per la que l'estima fins a ser capaç de donar la vida.

Per últim, no puc deixar de parlar de la desconfiança que ambdues versions inspiren de la possibilitat d'una fidelitat fins la mort en una dona... Tema que potser ve del cinisme amb el que es tracta aquest tema en el relat inicial de Heine

“Extractes de les memòries del Senyor de Schnabelewopski”.

En aquest relat, l'Holandès, que es troba amb un mercader escocès que li dóna en matrimoni la seva filla Caterina, es llença al mar per evitar que la seva esposa es perdi amb ell... però Caterina, quan està al llindar del penya-segat crida: “Jo t'he estat fidel fins aquest moment, i sé d'un mitjà per ser-ho fins la mort” i llavors el llença al precipici... perquè si no morís en aquest moment... no podria assegurar que fos fidel sempre!...”

Per afegir també: “La moral del relat és per a les dones, que han de tenir molt de compte en casar-se amb un Holandès Errant. Mentre que gràcies a aquest relat els homes sabem que, en el millor dels casos, ens condemnem per culpa de les dones”.

En fi, tan sols lamentar que no puguem escoltar la música que Philippe Dietch va compondre per aquest llibret, tot i que això potser sigui una sort, doncs ens permet gaudir d'un bonic text, sense haver d'arriscar-se a escoltar una música mediocre.

Ramon Bau

ESBÓS DEL VAIXELL FANTASMA ESCRIT EN PROSA PER WAGNER

Han passat novament set anys, durant els quals l'Holandès –que seguint la tradició dels mariners es diu ‘Holandès Errant’ – ha estat vagant pels mars sens repòs i sens poder aconseguir el seu últim dia. Del seu lúgubre vaixell, les

quals veles d'un roig sanguinolent i la seva tripulació d'espectres són l'horror dels mariners en tots els mars, baixa avui a terra. Ja fa molts segles que l'audaç va afirmar amb juraments que donaria la volta a tot cap malgrat els vents contraris, encara que tingués de lluitar una eternitat. Satan va acceptar el jurament i el va condemnar a ser emportat per les ones dels mars eternament i sens poder trobar la mort.

Tan sols hi havia una possibilitat per la que el condemnat podria assolir la redempció; era que havia de ser alliberat per una dona que li fos fidel fins la mort. Però aquesta condició era un mitjà de Satan per guanyar-se noves víctimes, doncs, donat que les dones que no poden conservar la seva fidelitat fins la mort serien presa del diable, aquest no deixaria d'adquirir noves víctimes per l'intent va de l'Holandès d'alliberar-se per aquest mitjà.

És per aquest fi, que li estava permès a l'Holandès baixar a terra cada set anys. Quantes vegades no ha fet aquest recorregut per intentar la seva redempció, però altres tantes vegades ha tingut de tornar a les tempestes del mar degut a la infidelitat de les dones. Avui està més enutjat que mai de la seva condemna. Ah! Si pogués trobar el seu final, encara que fos a costa de trobar la mort.

A la costa, troba un mercader escocès molt ric, que també acaba de desembarcar. Li ven alguns diamants i perles precioses, l'escocès farà un bon negoci amb aquesta compra; preguntat, resulta que té una filla. Al poc temps, concerta amb l'Holandès el matrimoni de la seva filla, per reafirmar d'aquesta manera les seves relacions comercials.

Aquesta filla, ha estat criada des de petita, junt amb un noi bo, però pobre, que l'estima apassionadament.

Però aquest noi té por de què no pugui obtenir mai el consentiment del ric pare de la seva estimada (a més a més, sovint està preocupat per una inclinació estranya i somniadora de la seva amiga; mai ha tingut molt clar si ella l'estima de veritat).

Tot sovint, la noia es queda asseguda durant moltes hores davant un estrany retrat que es troba en el saló, i que ella mira amb un entusiasme somniador. Aquest retrat és d'un formós home pàl·lid, vestit de negra, a l'espanyola. Les seves faccions, que expressen un profund patiment i sens repòs, la commouen fins el fons del seu cor. Però sobre tot la commou escoltar una antiga balada

que moltes vegades sent cantar a la seva nodrissa, i que ella mateixa repeteix tots els dies. Aquesta balada conta la terrible sort a la que està sotmès aquest bell i pàl·lid home del retrat. Però res la commou tant com el final de la balada, contant la condició de la redempció de l'Holandès, que indica, no obstant, que fins el moment no ha trobat encara la dona que li sigui fidel fins la mort; llavors ella, inspirada per una extrema agitació, crida: "Jo, si jo, jo seria ben capaç de redimir al desgraciat condemnat". Aquestes exclamacions van ser escoltades per tot el món, però ningú, va quedar més afligit per elles, que el pobre jove noi que tant l'estima, que fuig quan ho sent, precipitant-se pels boscos i muntanyes veïnes per a oblidar-se dels seus dubtes i les seves pors.

Precisament després d'una d'aquestes escenes, arribà el pare acompanyat de l'Holandès. A l'instant, indica a la seva filla que es casaria amb l'estranger, doncs posseïa riqueses immenses i a més a més la seva conducta honesta i la seva antiga estirp la decidiran de segur, a no rebutjar aquest matrimoni. Però la filla no atén a aquest elogi, l'aspecte de l'estranger la té com en un estat d'encanteri, no pot deixar de mirar el seu rostre. Ambdós es queden sols.

L'estranger tracta d'acon-seguir el seu amor. Se sent profundament emocionat del seu aspecte, l'aparició d'aquesta jove li recorden facetes de la seva vida anterior. Si, –també ell va sentir fa temps amors ardents– i de sobte, la trampa cruel del diable li deixa el cor ferit, per fer-li sentir l'etern sofriment al que l'havia condemnat a aquests amors per infidels. Serà aquesta la que podrà ser-li fidel fins la mort?. Ella declara que no coneix més que una sola fidelitat, la que és constant fins la mort. Ell l'adverteix, fent-li conèixer la seva sort espantosa. Duta per un sentiment desconegut, del que ella mateixa no aconsegueix esbrinar d'on surt, es mostra resolta d'acomplir la promesa que el seu pare ha donat a l'estranger.

Comença a fer-se de nit. El pare ha fet els preparatius per una festa a casa seva, situada a la vora del mar. El vaixell de l'Holandès i el de l'Escocès estan a port, un al costat de l'altre. L'alegria regna sobre el vaixell escocès: es canta i es beu en honor dels promesos. La conducta de la tripulació del vaixell de l'Holandès ofereix un estrany contrast; hi regna un silenci de mort. Els alegres escocesos se'n burlen i els hi pregunten si no saben els costums dels mariners. No heu après a cantar i beure? Pot ser aquest vaixell és casualment el de

l'Holandès Errant, ja que té aquest aspecte? Potser tindran cartes per fer arribar als seus familiars?, etc... aquestes preguntes irriuen als tripulants de l'Holandès: els responen que també volen cantar una cançó que han après recorrent els mars durant segles. Entonen una cançó terrible, estranya, espantosa. Un calfred recorre als escocesos; després d'intentar ocultar amb els seus cants l'espantosa cançó dels de l'Holandès, callen i se'n van fent el senyal de la creu, excitant una rialla burleta dels de l'Holandès.

La jove surt de la casa, el seu jove enamorat la segueix. Està desesperat.

“Què és això que he vist i sentit!. Aquesta és la recompensa a tant amor fidel i llargament provar?. És cert que t'abandones a aquest estranger que tot just acaba de trepitjar la nostra terra?”. La jove lluita amb els seus sentiments: els laments del seu amic omplen el seu cor de dolor i de compassió; però li diu que era impossible casar-se amb ell, perquè aquesta era la voluntat del seu pare. El jove no vol escoltar-la, li recorda els temps de la seva infantesa, els bons moments de la seva vida que proven que ella l'estimava. Tota aquesta disputa és escoltada per l'Holandès. Compren que la seva promesa ja està lligada pels llaços de l'amor, es precipita vers ella. Enormement emocionat li crida: “Ah! tu no pots ser fidel ara i menys ho seràs més tard, jo t'estimo massa per portar-te a la teva perdició. Adéu!”. La jove tracta de retenir-lo, li assegura que no ha de dubtar de la seva fidelitat, que abans no pertanyia a ningú.

El desconegut no vol escoltar-la, dona ordre a la seva tripulació de llevar les ancores, perquè és necessari sortir a la mar per una eternitat. “Si, diu, és el teu aspecte dolç el que m'ha omplert el cor de tanta pietat, com per no voler condemnar-te. Tu estimes a un altre i no podràs ser fidel. Sigues feliç, jo no et vull condemnar. Doncs, has de saber que la dona que no m'és fidel fins la mort està condemnada per sempre. El nombre de dones a les que he dut a aquest terrible destí ja és suficientment elevat. Però tu et salves. Adéu!”.

Vol fugir, però ella el reté de genolls: “No, tu no em coneixes!”. Ell li mostra el seu vaixell preparat per salpar, amb una activitat enorme i les seves veles roges, ja desplegadas. “Mira, li crida, aquest és el vaixell de les veles roges de sang, el terror del marí i jo, soc el que diuen “Holandès Errant”. Quan pronuncia aquest nom, es precipita sobre el seu vaixell que a l'instant s'aparta del moll. Malgrat que tots tracten de retenir-la en va, la jova puja al penya-segat rocós i

crida amb totes les seves forces a l'Holandès que se'n va: "Com que sé que tan sols pots ser salvat per una dona que et sigui fidel fins la mort, doncs mira, jo et sóc fidel fins a la meva mort". I pronunciant aquestes paraules es precipita al mar; en aquest mateix moment el vaixell de l'Holandès s'enfonsa, desapareixent.

